

HOGESCHOLENSTAMBOOM

Bron: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- 1 **Hogeschool van Amsterdam**, op 1 september 2007 ontstaan uit:
  - 1.1 Hogeschool van Amsterdam, op 01/01/93 ontstaan uit:
    - 1.1.1 Algemene Hogeschool Amsterdam (op 01/01/87 ontstaan uit:):
      - 1.1.1.1 Frederik Muller Akademie te Amsterdam, gestart in 1969
      - 1.1.1.2 Instituut voor Confectie 'Mr. Koetsier' te Amsterdam
      - 1.1.1.3 Amstel HTS te Amsterdam
      - 1.1.1.4 Hogere Zeevaartschool 'Amsterdam', op 01/08/71 ontstaan uit:
        - 1.1.1.4.1 Kweekschool voor de Zeevaart, opgericht op 24/10/1785
        - 1.1.1.4.2 Zeevaartschool van het Zeemanshuis, geopend op 01/05/1859
      - 1.1.1.5 Vereniging Cornelis Douwes te Amsterdam
      - 1.1.1.6 Sociale Academie 'Karthuizer' te Amsterdam (01/06/1899: Opleidingsinrichting voor Socialen Arbeid; 1905: De School voor Maatschappelijk Werk; 1959: Sociale Academie)
      - 1.1.1.7 Hogere Technische School 'Amsterdam', in 1895 ontstaan als afsplitsing van de Kweekschool voor Machinisten, in 1910 naamswijziging in Middelbare Technische School 'Amsterdam', in 1957 huidige naamswijziging
      - 1.1.1.8 Instituut voor HTNO 'Amsterdam', voortgekomen uit de Kweekschool voor Machinisten, gevestigd op 19/10/1878, in 1948 naamswijziging in Kweekschool voor Scheepswerktuigkundigen, in 1957 (1960?) naamswijziging in Hogere Zeevaartschool voor Scheepswerktuigkundigen, in 1980 huidige naamswijziging; in 1895 gesplitst in een school voor technici (zie HTS 'Amsterdam') en een school voor Scheepsmachinisten
      - 1.1.1.9 Gemeentelijke PABO te Amsterdam (toegetreden op 01/01/89, op 01/08/84 ontstaan uit:):
        - 1.1.1.9.1 Gemeentelijke Pedagogische Academie te Amsterdam
        - 1.1.1.9.2 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters bij het Montessori-onderwijs te Amsterdam
        - 1.1.1.9.3 gemeentelijke opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Amsterdam
      - 1.1.1.10 Nutsseminarium te Amsterdam
      - 1.1.1.11 NLO 'D'Witte Lelie' te Amsterdam
      - 1.1.1.12 Hogere Technische Avondschool te Amsterdam
      - 1.1.1.13 Modeacademie Montaigne (vóór 1990 Modeakademie Charles Montaigne) te Amsterdam (gefuseerd op 01/08/92)
    - 1.1.2 Hogeschool van Amsterdam (op 01/01/87 ontstaan uit:):
      - 1.1.2.1 Opleiding Ergotherapie te Amsterdam en Weesp
      - 1.1.2.2 Opleiding Logopedie-Akoepedie te Amsterdam
      - 1.1.2.3 Noordhollandse Scholengemeenschap 'Prof. Kohnstamm Academie' te Amsterdam
      - 1.1.2.4 Academie voor Fysiotherapie 'Jan van Essen' te Amsterdam
      - 1.1.2.5 Academie voor Fysiotherapie 'Leffelaar' te Amsterdam
      - 1.1.2.6 Stichting Academie voor Fysiotherapie Amsterdam (SAFA) te Amsterdam
      - 1.1.2.7 ir. W. van den Broek Instituut te Amsterdam
      - 1.1.2.8 Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam
      - 1.1.2.9 Sociale Academie 'De Aemstelhorn' te Amsterdam
      - 1.1.2.10 Sociale Academie Cisca te Amsterdam
      - 1.1.2.11 Instituut voor Agogisch Beroepsonderwijs I.V.A.B.O. te Amsterdam
      - 1.1.2.12 Protestants Voortgezette Agogische Beroepsopleidingen te Amsterdam
    - 1.1.3 Hogeschool Hoorn/Den Helder (toegetreden op 01/01/93, op 01/01/91 ontstaan uit:):
      - 1.1.3.1 Hogeschool voor Economisch Deeltijdonderwijs (vóór 1990 Avond-HEAO Theodorus Velius) te Hoorn
      - 1.1.3.2 Hogeschool voor Petroleum- en Gasttechnologie 'Noorder Haaks', daarvoor Hogere Zeevaartschool 'Noorder Haaks', daarvoor Nautisch Technisch College 'Noorder Haaks', te Den Helder, ontstaan uit:
        - 1.1.3.2.1 Gemeentelijke Hogere Zeevaartschool, opgericht op 01/01/1854 als Zeevaartschool, per 10/04/1893 Gemeentelijke Zeevaartschool
        - 1.1.3.2.2 Gemeentelijke School voor de Zeevisvaart, op 01/11/1912 gestart als Visserijschool als onderdeel van de Zeevaartschool, per 01/09/1954 School voor de Zeevisvaart

- 1.2 Hogeschool voor Economische Studies (vanaf 1991, op 08/09/1967 opgericht als Hogere Economische School, opvolger van de op 21/06/1867 opgerichte Openbare handelsschool) te Amsterdam
- 2 **Hogeschool IPABO Amsterdam/Alkmaar**, voorheen Interconfessionele PABO Amsterdam/Alkmaar (op 01/08/87 ontstaan uit):
  - 2.1 PC Van Randwijck Academie te Amsterdam (op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 2.1.1 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Amsterdam
    - 2.1.2 PC Pedagogische Academie te Amsterdam
    - 2.1.3 PC Pedagogische Academie te Amsterdam
  - 2.2 Katholieke PABO te Amsterdam (op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 2.2.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Amsterdam
    - 2.2.2 Katholieke Pedagogische Academie te Amsterdam
    - 2.2.3 Katholieke Pedagogische Academie te Amsterdam
  - 2.3 PC PABO Da Costa te Alkmaar (op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 2.3.1 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Alkmaar
    - 2.3.2 PC Pedagogische Academie te Santpoort
- 3 **Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten** (op 01/08/87 ontstaan uit):
  - 3.1 Dagschool Opleiding Leraren Tehatex te Amsterdam
  - 3.2 Tehatex DT te Amsterdam
  - 3.3 Amsterdamse Academie voor Beeldende Vorming (opgericht in 1718)
  - 3.4 Academie van Bouwkunst Amsterdam
  - 3.5 Nederlandse Film en Televisie Academie te Amsterdam
  - 3.6 Reinwardt Academie te Leiden
  - 3.7 Theaterschool te Amsterdam (later toegetreden)
  - 3.8 Hilversums Conservatorium (toegetreden op 01/08/1988)
  - 3.9 Sweelinck Conservatorium Amsterdam (toegetreden op 18/11/94)
- 4 **Gerrit Rietveld Academie** (vóór 1995 Dr. Gerrit Th. Rietveld Academie, daarvoor Amsterdams Instituut voor Kunstnijverheid ten minste vanaf 1935) te Amsterdam
- 5 **Hogeschool van Arnhem en Nijmegen**, op 01/02/96 ontstaan uit:
  - 5.1 Hogeschool Gelderland te Arnhem (op 01/03/92 toegetreden tot de Stichting Gelderse Hogescholen, op 01/01/90 ontstaan uit):
    - 5.1.1 Hogeschool Arnhem (op 01/08/87 ontstaan uit):
      - 5.1.1.1 HTS te Arnhem
      - 5.1.1.2 HTS Autotechniek te Apeldoorn
      - 5.1.1.3 Sociale Academie Gelderland te Arnhem
    - 5.1.2 Hogeschool Interstudie te Arnhem (op 01/08/87 ontstaan uit):
      - 5.1.2.1 NLO Interstudie te Nijmegen
      - 5.1.2.2 Interstudie MO te Nijmegen
      - 5.1.2.3 Arnhemse Academie voor Fysiotherapie
      - 5.1.2.4 Opleidingsinstituut voor Fysiotherapie te Nijmegen
      - 5.1.2.5 Opleiding Laboratoriumpersoneel (OLAN) te Arnhem en Nijmegen
      - 5.1.2.6 Hogere en Middelbare Laboratoriumschool te Oss
      - 5.1.2.7 Instituut voor Schoolorganisatie en Management te Arnhem
      - 5.1.2.8 Klarenbeek Academie te Arnhem (op 01/01/88 toegetreden) (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 5.1.2.8.1 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Arnhem
        - 5.1.2.8.2 Rijks Pedagogische Academie te Arnhem
      - 5.1.2.9 Chr. PABO 'De Nieuwe Klokkenberg' te Nijmegen (op 01/01/88 toegetreden, op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 5.1.2.9.1 Chr. Pedagogische Academie 'De Nieuwe Klokkenberg' te Nijmegen, gestart op 06/06/1846?
  - 5.2 HEAO-Arnhem (op 01/03/92 toegetreden tot de Stichting Gelderse Hogescholen, opgericht in 1968)

- 5.3 Hogeschool Nijmegen (op 01/03/92 toegetreden tot de Stichting Gelderse Hogescholen, op 01/08/87 ontstaan uit:)
  - 5.3.1 Academie Diëtetik te Nijmegen
  - 5.3.2 Opleiding Logopedie te Nijmegen
  - 5.3.3 Academie voor Educatieve Arbeid 'De Kopse Hof' te Nijmegen, tesamen met Middeloo te Amersfoort en De Jelburg te Baarn de Mikojel-opleidingen vormend
  - 5.3.4 Katholiek Instituut voor Voortgezette Sociaal Pedagogische Opleidingen (te Nijmegen?)
  - 5.3.5 Katholieke Hogere School voor Verpleegkundigen te Nijmegen
  - 5.3.6 Katholieke Pedagogische Hogeschool Nijmegen/Arnhem (toegetreden op 01/01/94, op 01/08/87 ontstaan uit:)
    - 5.3.6.1 Katholieke PABO Groenewoud te Nijmegen (op 01/08/84 ontstaan uit:)
      - 5.3.6.1.1 Katholieke Pedagogische Academie te Nijmegen
      - 5.3.6.1.2 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Nijmegen
    - 5.3.6.2 Katholieke PABO te Arnhem (op 01/08/84 ontstaan uit:)
      - 5.3.6.2.1 Katholieke Pedagogische Academie te Arnhem

6 ArtEZ Hogeschool voor beeldende kunst en vormgeving, bouwkunst, muziek en theater te Arnhem, op 1 januari 2002 ontstaan uit:

- 6.1 Hogeschool Kunstonderwijs Oost-Nederland, op 01/01/98 ontstaan uit:
  - 6.1.1 Hogeschool voor de Kunsten Arnhem (op 01/08/87 ontstaan uit:)
    - 6.1.1.1 Academie voor Beeldende Kunsten te Arnhem
    - 6.1.1.2 Arnhemse toneelschool
    - 6.1.1.3 Docentenopleiding Dramatische Vorming te Arnhem
    - 6.1.1.4 Stedelijk Conservatorium en Dansacademie te Arnhem
    - 6.1.1.5 Academie van Bouwkunst te Arnhem
  - 6.1.2 AKI, Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving, voorheen AKI, Academie voor Beeldende Kunst (vóór 1992 Instituut voor Hoger Beeldend Kunstonderwijs Oost-Nederland, AKI, vóór 1995 AKI, Hogeschool voor Beeldend Kunstonderwijs, Academie voor Beeldende Kunst), in 1949 opgericht te Enschede
- 6.2 Christelijke Hogeschool voor de Kunsten 'Constantijn Huygens' te Kampen (vóór 1990 te Zwolle, op 01/08/87 ontstaan uit:)
  - 6.2.1 Christelijke Academie voor Beeldende Kunsten te Kampen
  - 6.2.2 Christelijke Akademie voor Expressie door Woord en Gebaar te Kampen
  - 6.2.3 Stedelijk Conservatorium te Zwolle

7 Avans Hogeschool te Breda, op 1 september 2011 ontstaan uit:

- 7.1 Avans Hogeschool Breda, vóór 1 januari 2004 Hogeschool Brabant te Breda, op 01/01/98 ontstaan uit:
  - 7.1.1 Hogeschool West-Brabant te Breda, op 22/08/86 ontstaan uit:
    - 7.1.1.1 IHBO West-Brabant te Breda, in 1976 ontstaan uit MTS "Sint Virgilius", opgericht op 04/10/67, vanaf 09/05/57 HTS "Sint Virgilius", waarbinnen op 01/08/62 de Avondschool voor Analisten (later Middelbare Laboratoriumschool) startte, en op 01/08/67 de School voor Laboratoriumpersoneel (later Hogere Laboratoriumschool); met ingang van 12/07/71 Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs West-Brabant; daarbinnen is op 01/08/76 de HEAO gestart
    - 7.1.1.2 Sociale Academie 'Markendaal' te Bavel
    - 7.1.1.3 Academie Gezondheidszorg Breda
    - 7.1.1.4 Katholieke PABO 'De Vossenbergh' te Oudenbosch (op 01/08/84 ontstaan uit Katholieke Pedagogische Academie 'De Vossenbergh' te Oudenbosch
    - 7.1.1.5 Katholieke PABO 'Juan Luis Vives Academie' te Breda (op 01/08/84 ontstaan uit:)
      - 7.1.1.5.1 Katholieke Pedagogische Academie te Breda
      - 7.1.1.5.2 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Breda
    - 7.1.1.6 Dr. Struycken Instituut (dag) te Etten-Leur, in 1960 door de Katholieke Leergangen te Tilburg te Breda gestart en vanaf 08/02/1968 Brabantse Medische Analistenschool geheten, op 07/06/1974 de naamswijziging

- 7.1.1.7 Dr. Struyckeninstituut te Etten-Leur, op 08/02/1968 gestart als Brabantse Medische Analistenschool te Breda, vanaf 07/06/1974 Dr. Struyckeninstituut
- 7.1.1.8 Academie voor Beeldende Kunst 'St. Joost' te Breda, in 1812 opgericht als Académie Impériale et Royale de Peinture, Sculpture et Architecture
- 7.1.2 Hogeschool Midden-Brabant te Tilburg, op 01/08/87 ontstaan uit:
  - 7.1.2.1 Bibliotheek- en Documentatieacademie te Tilburg
  - 7.1.2.2 Hogere Technische School te Tilburg
- 7.2 Avans Hogeschool Den Bosch, vóór 1 januari 2004 Hogeschool 's-Hertogenbosch (op 01/08/87 ontstaan uit):
  - 7.2.1 Koninklijke School voor Kunst, Techniek en Ambacht, op 07/10/1918 ontstaan uit:
    - 7.2.1.1 Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving te 's-Hertogenbosch, in 1812 opgericht als Académie Impériale et Royale de Peinture, Sculpture et Architecture, vanaf 1814 Stads Academie voor Teeken- en Schilderkunst, vanaf 22/05/1828 Koninklijke School voor Nuttige en Beeldende Kunsten
    - 7.2.1.2 Gemeentelijke Timmerschool, opgericht in 1877, later Burgeravondschoon, later Ambachtsschool
    - 7.2.1.3 avondschoon, in 1919 Dagschoon, later MTS, vanaf rond 1958 HTS begin '50-er jaren gesplitst in:
      - 7.2.1.3.1 Ambachtsschoon met LTS en Avondvaktekenschoon
      - 7.2.1.3.2 MTS, vanaf 01/03/57 HTS, die in 1983 wordt ondergebracht in de IHBO
    - 7.2.1.4 Kunstnijverheidsschoon, vanaf 1952 Koninklijke Schoon voor Kunst en Kunstnijverheid, vanaf 1957 Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving
  - 7.2.2 Katholieke Sociale Academie te 's-Hertogenbosch vanaf 28/08/73, in 1942 gestart als Cursus voor Maatschappelijk Werk te Vught, een paar jaar later Huize Bergen geheten
  - 7.2.3 IHBO te 's-Hertogenbosch, in 1983 ontstaan uit:
    - 7.2.3.1 HTS
    - 7.2.3.2 HEAO 's-Hertogenbosch, gestart 01/08/82
- 8 **NHTV Internationale Hogeschoon Breda**, tot 1-9-2000 Nationale Hogeschoon voor Toerisme en Verkeer te Breda (op 01/08/87 ontstaan uit):
  - 8.1 Nederlands Wetenschappelijk Instituut voor Toerisme en Recreatie te Breda (opgericht in 1966)
  - 8.2 VAT-Nationale academie voor planologie, verkeer en vervoer te Tilburg, op 06/10/1972 geopend als Verkeersakademie Tilburg
- 9 **Iselinge, Educatieve Faculteit**, voorheen Iselinge, Hogeschoon voor Onderwijsberoepen - Onderwijsbegeleidingsdienst (vóór 1990 PABO 'Oost-Gelderland', vóór 1993 Pedagogische Hogeschoon 'Oost-Gelderland') te Doetinchem (op 01/08/84 ontstaan uit):
  - 9.1 Rijks Pedagogische Academie te Doetinchem
  - 9.2 PC Pedagogische Academie te Doetinchem
- 10 **Christelijke Hogeschoon Ede** (vóór 01/01/97 Christelijke Hogeschoon De Vijverberg - Felua) te Ede (op 01/01/94 ontstaan uit):
  - 10.1 Christelijke Hogeschoon 'Felua' (op 8 mei 1950 opgericht als 'de Christelijke kweekschool op de Veluwe', vanaf 1969 onder de naam Felua, vóór 01/08/84 Protestants-Christelijke Pedagogische Academie, vóór 1990 Protestants Christelijke PABO 'Felua', vóór 1991 Christelijke Pedagogische Hogeschoon 'Felua') te Ede
  - 10.2 De Vijverberg, Prot. Chr. Hogeschoon op gereformeerde grondslag te Ede
    - 10.2.1 Sociale Academie te Ede, in 1974 gestart als Gereformeerde Sociale Akademie
    - 10.2.2 HBO/V te Ede
- 11 **The Design Academy Eindhoven** (v.h. Akademie Industriële Vormgeving Eindhoven) (ontstaan uit):
  - 11.1 Academie voor Beeldende Kunst en Industrie (dag-ABK) te Eindhoven (kuo/ab)
  - 11.2 Academie voor Beeldende Kunst en Industrie (avond-ABK) te Eindhoven (kuo/ab)

12 Saxion Hogeschool te Enschede, op 1 september 2011 ontstaan uit:

- 12.1 Saxion Hogeschool Enschede, tot 1-9-2000 Hogeschool Enschede (op 01/01/89 ontstaan uit:)
    - 12.1.1 Hogeschool Oost-Nederland (op 01/08/87 ontstaan uit:)
      - 12.1.1.1 Katholieke Sociale Academie te Enschede
      - 12.1.1.2 Rijks PABO Twente te Hengelo, op 01/08/84 ontstaan uit:
        - 12.1.1.2.1 Rijks Pedagogische Academie te Hengelo
        - 12.1.1.2.2 RK Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Enschede, gestart in 1948
De PABO is op 1 september 1996 overgegaan naar de Hogeschool Edith Stein
      - 12.1.1.3 Sociale Academie Twente te Hengelo
      - 12.1.1.4 Twents Conservatorium te Enschede
      - 12.1.1.5 Twentse Academie voor Gezondheidszorg te Hengelo
      - 12.1.1.6 IHBO 'De Maere' te Enschede (is er in 1969 een heao gestart?)
    - 12.1.2 Hogeschool voor Techniek en Gezondheidszorg te Enschede (op 31/12/86 ontstaan uit:)
      - 12.1.2.1 Hogere Technische School (dag) te Hengelo
      - 12.1.2.2 Dag-School voor Laboratoriumonderwijs te Hengelo
      - 12.1.2.3 Avond-School voor Laboratoriumonderwijs te Hengelo
      - 12.1.2.4 Twentse Academie voor Fysiotherapie te Enschede
      - 12.1.2.5 Hogere Technische School (dag) te Enschede
  - 12.2 Saxion Hogeschool IJsselland, tot 1-9-2000 Hogeschool IJsselland, tot 1-1-1998 Rijkshogeschool IJsselland, te Deventer (op 01/08/86 ontstaan uit:)
    - 12.2.1 Academie voor Gezondheidszorg te Zwolle
    - 12.2.2 Academie Mens-Arbeid te Deventer, opgericht op 9 april 1981
    - 12.2.3 Bibliotheek en Documentatie Academie te Deventer, opgericht op 13 januari 1976
    - 12.2.4 Academie voor Fysiotherapie te Deventer, opgericht op 31 augustus 1971, gesloten in 1991
    - 12.2.5 Laboratoriumschool te Deventer, opgericht in 1966, op 10 september 1956 gestart als cursus
    - 12.2.6 Rijksacademie Nieuw-Rollegate-THW te Deventer, opgericht op 9 september 1913 als Rijks Landbouw Huishoudschool "Nieuw Rollegate" te Dedemsvaart, vanaf 1930 te Deventer
    - 12.2.7 Rijks PABO 'Stockvisch' te Deventer (in 1986 gefuseerd, op 01/08/84 ontstaan uit:)
      - 12.2.7.1 Rijks Pedagogische Academie te Apeldoorn
      - 12.2.7.2 Rijks Pedagogische Academie te Deventer, in 1877 opgericht als Rijks Kweekschool voor Onderwijzers, vanaf 1968 Pedagogische Academie "Stockvisch"
      - 12.2.7.3 Algemeen Bijzondere Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Apeldoorn
- Op 1 september 2013 gefuseerd met:
- 12.3 Hogeschool Edith Stein/Onderwijscentrum Twente (voorheen Edith Stein Academie, Katholieke Lerarenopleiding Basisonderwijs) te Hengelo (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 12.3.1 Katholieke Pedagogische Academie te Hengelo
    - 12.3.2 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Enschede
- De PABO van de Hogeschool Enschede is per 1 september 1996 toegevoegd aan Saxion Hogeschool.

13 Driestar Educatief, (vóór 2004 Christelijke Hogeschool De Driestar, vóór 1992 PABO De Driestar) te Gouda (op 01/08/84 ontstaan uit:)

- 13.1 Christelijke Pedagogische Academie te Gouda, gestart in 1944
- 13.2 Christelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Gouda

14 De Haagse Hogeschool, voorheen Haagse Hogeschool/TH Rijswijk te Den Haag, op 1 januari 2004 ontstaan uit:

- 14.1 Haagse Hogeschool te Den Haag (op 01/08/87 1987 ontstaan uit:)
  - 14.1.1 Hogere Technische School voor Bouw- en Waterbouwkunde ('HTS-Prinsessegracht'), tot de jaren '60 Middelbare Technische School, vanaf ca. 1865 Academie van Beeldende Kunsten geheten. Gestart als Stads Teeken Academie, die in 1921 is ontstaan uit:
    - 14.1.1.1 School voor Burgerlijke Bouwkunde, opgericht in 1820
    - 14.1.1.2 Haagsche Teeken Academie

- 14.1.2 Gemeentelijke Avond HTS te Den Haag, opgericht in 1981
  - 14.1.3 Gemeentelijke PABO te Den Haag (op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 14.1.3.1 Rijkskweekschool, in 1928 opgericht, vanaf 1968 Rijksopleidingsschool voor Onderwijzers,
    - 14.1.3.2 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters) te Den Haag
  - 14.1.4 Haagse Leergangen te Den Haag, in 1980 ontstaan uit:
    - 14.1.4.1 School voor Taal- en Letterkunde, opgericht in 1915, tot 1928 Vereniging Moderne Talen geheten
    - 14.1.4.2 Instituut voor Middelbare Akten in de Exacte Vakken
  - 14.1.5 Hogere Economische School 'J. van Zwijndregt' te Den Haag, opgericht in 1969
  - 14.1.6 Avond HEAO te Den Haag, opgericht op 02/10/78
  - 14.1.7 Hogere Technische School ('HTS-Wegastraat) te Den Haag, in 1942 ontstaan uit MTS voor werktuigbouwkunde en Elektrotechniek, vanaf 1957 HTS geheten
  - 14.1.8 Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Den Haag, opgericht in 1912 als Kweekschool voor Gymnastiek en Heilgymnastiek
  - 14.1.9 Haagse Academie voor Fysiotherapie te Den Haag, in de jaren '70 afgesplitst van de Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding
  - 14.1.10 Akademie 'De Laan'-Diëtetiek/THW te Den Haag, in 1888 opgericht als Haagsche Kookschool, in 1903 overgegaan in Huishoudschool-Laan van Meerdervoort, in 1968 Scholengemeenschap Academie De Laan genoemd
  - 14.1.11 P.A. Thiele Academie Hogere Beroepsopleiding voor Bibliotheek en Documentatie te Den Haag, op 06/09/71 opgericht als P.A. Thiele Academie
  - 14.1.12 Haagse Analistenschool te Den Haag, in 1932 opgericht als Chemisch Instituut dr.ir. M. Kanner, vanaf 1964 Stichting ter Opleiding van Assisterend Laboratoriumpersoneel geheten, vanaf 1973 Haagse Analistenschool geheten
  - 14.1.13 Haagse Sociale Academie te Den Haag, opgericht in 1957 als Haagse School voor Maatschappelijk Werk, vanaf 1960 Haagse Sociale Academie geheten
  - 14.1.14 Katholieke Sociale Academie te Den Haag, opgericht in 1957 als Katholieke School voor Maatschappelijk Werk, vanaf 1 juli 1959 Katholieke Sociale Academie geheten
- 14.2 R.K. Technische Hogeschool Rijswijk (voorheen HTS Rijswijk)

15 Hotelschool Den Haag, Internationale Hogeschool voor Hotelmanagement, v.h. Hotelschool Den Haag (opgericht in 1929, vóór 1992 Hotelschool Den Haag, Hogeschool voor Bedrijfskunde) te Den Haag

16 Hogeschool der Kunsten Den Haag, tot juli 2010 Hogeschool van Beeldende Kunsten, Muziek en Dans, voorheen Koninklijke Hogeschool van Beeldende Kunsten, Muziek en Dans (tot ..... Koninklijke Hogeschool van Beeldende Kunsten, Muziek en Theater) te Den Haag (op 01/01/90 ontstaan uit:)

- 16.1 Koninklijk Conservatorium te Den Haag, in 1826 opgericht als Haagse Muziek- en Zangschool
- 16.2 Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Den Haag, op 29-9- 1682 opgericht als Haagsche Teeken-Academie, in 1957 koninklijk geworden, waaraan in 1989 toegevoegd de MTS voor Fotografie en Fotonica

17 Hanzehogeschool Groningen (tot 1/9/2000 Hanzehogeschool, Hogeschool van Groningen (op 01/04/93 ontstaan uit:)

- 17.1 Hanze Hogeschool Groningen (op 01/01/87 ontstaan uit):
  - 17.1.1 Christelijke HBO Prinses Juliana (Diëtetiek, THW) te Groningen, opgericht in 1974
  - 17.1.2 Hogere Economische School (dag) te Groningen, opgericht in 1967
  - 17.1.3 Academie voor Economisch Onderwijs Prof. F.J. de Jong (avond-HEAO) te Groningen
- 17.2 Rijkshogeschool Groningen (op 01/08/86 ontstaan uit:)
  - 17.2.1 Academie voor Gezondheidszorg Noord-Nederland te Groningen
  - 17.2.2 Academie voor Fysiotherapie te Groningen
  - 17.2.3 Gemeentelijke PABO Groningen (op 01/08/86 ontstaan uit):
    - 17.2.3.1 Rijks PABO te Groningen (op 01/08/84 ontstaan uit)
      - 17.2.3.1.1 Rijks Pedagogische Academie te Groningen, in 1797 opgericht als kweekschool
      - 17.2.3.1.2 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Groningen

- 17.2.3.2 Rijks PABO te Winschoten (op 01/08/84 ontstaan uit):
  - 17.2.3.2.1 Rijks Pedagogische Academie te Appingedam
  - 17.2.3.2.2 Rijks Pedagogische Academie te Winschoten
- 17.2.4 Academie voor Sociale en Culturele Arbeid te Groningen, opgericht in 1943 als Groninger School voor Maatschappelijk Werk
- 17.2.5 Voortgezette Opleiding voor beroepen op Sociaal/Pedagogisch terrein te Groningen
- 17.2.6 Bibliotheek en Documentatie Academie te Groningen
- 17.2.7 Analistenschool (dag) te Groningen
- 17.2.8 Analistenschool (avond) te Groningen
- 17.2.9 Noordelijke Academie voor Scheepvaart en Techniek 'Abel Tasman', voorheen Noorder kweekschool voor de zeevaart □Abel Tasman□, te Delfzijl
- 17.2.10 Academie Lichamelijke Opvoeding te Groningen, in 1918 opgericht als instituut voor lichamelijke oefening
- 17.2.11 Stedelijk Conservatorium te Groningen, opgericht in 1966
- 17.2.12 Hannie Schaft Academie (HBO-J) te Haren
- 17.2.13 Hogere Technische School (dag) te Groningen
- 17.2.14 Hogere Technische School (avond) te Groningen
- 17.2.15 Academie van Bouwkunst te Groningen
- 17.2.16 Academie voor Logopedie (Opleiding Logopedie?) te Groningen
- 17.2.17 Academie voor Beeldende Kunsten 'Academie Minerva' te Groningen, in 1798 opgericht als school voor Teken-, Bouw- en Zeevaartkunde

18 Hogeschool Zuyd, op 01/01/2001 ontstaan uit:

- 18.1 Hogeschool Limburg (op 01/01/96 ontstaan uit):
    - 18.1.1 Hogeschool Heerlen (op 01/08/87 ontstaan uit):
      - 18.1.1.1 HBO Wachtendonck - Diëtetiek/THW te Heerlen
      - 18.1.1.2 Hoger Instituut voor Gezondheidsonderwijs te Heerlen (op 01/08/86 ontstaan uit):
        - 18.1.1.2.1 Academie voor Fysiotherapie te Heerlen
        - 18.1.1.2.2 Limburgse Opleiding voor Fysiotherapie te Heerlen
        - 18.1.1.2.3 Revalidatie Academie te Hoensbroek
      - 18.1.1.3 Hogere Technische School (dag) te Heerlen, opgericht in 1922
      - 18.1.1.4 Zuidlimburgse Laboratoriumschool (dag) te Sittard
      - 18.1.1.5 Zuidlimburgse Laboratoriumschool (avond) te Sittard
      - 18.1.1.6 RK PABO Heerlen (in 1989 toegetreden) (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 18.1.1.6.1 RK Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Heerlen
        - 18.1.1.6.2 RK Pedagogische Academie te Heerlen
    - 18.1.1.3 Hogere Technische School (dag) te Heerlen, opgericht in 1922
    - 18.1.1.4 Zuidlimburgse Laboratoriumschool (dag) te Sittard
    - 18.1.1.5 Zuidlimburgse Laboratoriumschool (avond) te Sittard
    - 18.1.1.6 RK PABO Heerlen (in 1989 toegetreden) (op 01/08/84 ontstaan uit):
      - 18.1.1.6.1 RK Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Heerlen
      - 18.1.1.6.2 RK Pedagogische Academie te Heerlen
  - 18.1.2 Hogeschool Sittard (op 01/08/87 ontstaan uit):
    - 18.1.2.1 Sociale Academie te Sittard sinds 1960, in 1920 opgericht als School voor Maatschappelijk Werk
    - 18.1.2.2 Mikojel Academie te Sittard
    - 18.1.2.3 Gezondheidszorg Academie te Sittard
  - 18.1.3 Hogeschool voor Economisch en Administratief Onderwijs Limburg te Sittard, opgericht in september 1967
- 18.2 Hogeschool Maastricht (vóór 1995 Rijkshogeschool Maastricht, op 01/08/87 ontstaan uit):
  - 18.2.1 Stadsacademie Toegepaste Kunsten te Maastricht, voor 1960 Academie Beeldende Kunsten Maastricht, daarvoor Middelbare Kunstnijverheidsschool, opgericht in 1926, voorafgegaan van 1823 tot 1866 door de Teekenschool
  - 18.2.2 Toneelacademie te Maastricht, opgericht op 27 mei 1950
  - 18.2.3 Conservatorium te Maastricht
  - 18.2.4 Academie van Bouwkunst te Maastricht
  - 18.2.5 Bibliotheek en Documentatie Academie te Sittard
  - 18.2.6 HBO-J 'Jekerdal' te Maastricht
  - 18.2.7 Rijks PABO te Maastricht (op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 18.2.7.1 Rijks Pedagogische Academie te Maastricht, in 1880 opgericht als Rijkskweekschool
  - 18.2.8 R.K. PABO te Maastricht (op 01/08/84 ontstaan uit:)

- 18.2.8.1 RK Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Maastricht
- 18.2.8.2 RK Pedagogische Academie te Maastricht, rond 1870 opgericht als kweekschool voor broederonderwijzers
- 18.2.9 Rijkshogeschool, Opleiding tot Vertaler te Maastricht (toegetreten op 01/01/92)
- 18.2.10 Hoge Hotelschool Maastricht, Hogeschool voor Management te Maastricht (opgericht in 1968, voorheen Katholieke Hogere Hotelschool Maastricht, toegetreten op 01/01/94)
- 18.3 Academie Verloskunde Maastricht (opgericht 1913, voorheen te Heerlen en Kerkrade) is op 15 oktober 2007 toegevoegd

19 Pedagogische Hogeschool 'De Kempel' Helmond (vóór 1992 Katholieke Pedagogische Hogeschool 'De Kempel') te Helmond (op 01/08/84 ontstaan uit:)

- 19.1 Katholieke Pedagogische Academie 'De Kempenhorst' te Helmond

20 HAS Den Bosch, vóór 1 januari 1997 Agrarische Hogeschool Den Bosch, vóór 1991 Agrarische Hogeschool van de KNBTB) te 's-Hertogenbosch

21 Hogeschool Van Hall Larenstein, in oktober 2005 ontstaan uit:

- 21.1 Van Hall Instituut (vóór 1995 Rijks Agrarische Hogeschool) te Leeuwarden (op 01/01/92 ontstaan uit:)
  - 21.1.1 Prof. H.C. van Hall Instituut (voorheen Rijks Hogere Landbouwschool) te Groningen
- 21.2.1 Agrarische Hogeschool Friesland te Leeuwarden (op 01/08/86 ontstaan uit:)
  - 21.2.1.1 Bijzondere Hogere Landbouwschool te Leeuwarden
  - 21.2.2.2 Rijks Hogere (en Middelbare?) School voor Levensmiddelen Technologie te Bolsward
- 21.2 Hogeschool Larenstein (tot 1-4-2001 Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein) te Velp (vóór 1990 Rijks Agrarische Hogeschool, ontstaan op 01/05/88 uit:)
  - 21.2.1 Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School te Velp
  - 21.2.2 Internationale Agrarische Hogeschool (voorheen Rijks Hogere Landbouwschool, opgericht als Rijks Middelbare Koloniale Landbouwschool op 16 september 1912) te Deventer
  - 21.2.3 Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting te Boskoop
  - 21.2.4 Rijks Hogere Agrarische School te Wageningen

22 Stenden Hogeschool te Leeuwarden, op 1 september 2011 ontstaan uit:

- 22.1 Christelijke Hogeschool Noord-Nederland (op 01/08/87 ontstaan uit: (bestuurlijke fusie per 1 januari 2008 met Hogeschool Drenthe onder de naam Stenden Hogeschool))
  - 22.1.1 Academie Fiswerd (voorheen Christelijke Academie voor Jeugdwerzijnsmerk Fiswerd) te Leeuwarden
  - 22.1.2 Hotel Management School (voorheen Christelijke Hogere Horeca en Toerisme School) te Leeuwarden
  - 22.1.3 Christelijke PABO te Emmen (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 22.1.3.1 Christelijke Pedagogische Academie te Emmen
  - 22.1.4 Christelijke PABO 'Nijenborg' te Groningen (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 22.1.4.1 Christelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Groningen
    - 22.1.4.2 Christelijke Pedagogische Academie te Groningen
  - 22.1.5 Christelijke PABO 'Mariënborg' te Leeuwarden (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 22.1.5.1 Christelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Leeuwarden
    - 22.1.5.2 Christelijke Pedagogische Academie te Leeuwarden
    - 22.1.5.3 Christelijke Pedagogische Academie te Dokkum
  - 22.1.6 Christelijke PABO 'De Him' te Sneek (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 22.1.6.1 Christelijke Pedagogische Academie te Sneek
    - 22.1.6.2 Christelijke Pedagogische Academie te Drachten
- 22.2 Hogeschool Drenthe te Emmen, op 01/01/87 ontstaan uit:
  - 22.2.1 IHBO-Emmen te Emmen, begin jaren 80 ontstaan uit:
    - 22.2.1.1 Hoger Laboratorium Onderwijs
    - 22.2.1.2 HEAO
  - 22.2.2 Rijks PABO te Emmen (op 01/08/84 ontstaan uit:)

- 22.2.2.1 Rijks Pedagogische Academie te Emmen
- 22.2.2.2 Algemeen Bijzondere Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Emmen
- 22.2.3 Rijks PABO te Meppel (op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 22.2.3.1 Rijks Pedagogische Academie te Meppel
  - 22.2.3.2 Algemeen Bijzondere Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Meppel
- 22.2.4 Algemeen Bijzondere PABO 'De Eekhorst' te Assen (op 13/08/84 ontstaan uit:)
  - 22.2.4.1 PC Pedagogische Academie 'De Eekhorst' te Assen, op 18-8-1949 gesticht als Hervormde Kweekschool te Assen, officieel geopend op 28-8-1954, vanaf 25-11-1968 Hervormde Kweekschool De Eekhorst, vanaf 7-9-1972 Pedagogische Akademie voor Basisonderwijs 'De Eekhorst'

23 Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (op 01/08/87 ontstaan uit:)

- 23.1 IHBO te Leeuwarden, in 1984 ontstaan uit HTS, tot 1957 MTS, ontstaan uit:
  - 23.1.1 Middelbaar-technische cursus bouwkunde te Sneek, gesticht in 1908, in 1925 beëindigd
  - 23.1.2 Middelbaar-technische cursus te Leeuwarden, in 1914 gestart, waarbinnen in 1984 de HEAO is gestart
- 23.2 Lerarenopleiding "UBBO Emmius" te Leeuwarden, gestart in 1971
- 23.3 Noordelijke Leergangen te Leeuwarden, in 1947 opgericht als School voor Talen en Geschiedenis, vanaf 1954 Noordelijke Leergangen geheten
- 23.4 Hogere Zeevaartschool 'Willem Barentz' te West-Terschelling, in 1875 opgericht als gemeentelijke instelling
- 23.5 Laboratoriumschool Friesland (dag) te Leeuwarden, ontstaan in 1960
- 23.6 Agogische Akademie Friesland te Leeuwarden, opgericht op 25/04/73,
- 23.7 Friese Academie voor Gezondheidszorg te Leeuwarden, in augustus 1971 gestart als dependance van de Akademie voor Fysiotherapie te Groningen, in 1972 zelfstandig geworden onder de naam Friese Academie voor Gezondheidszorg
- 23.8 Akademie voor Ekspressie en Kommunikatie te Leeuwarden, in 1973 begonnen
- 23.9 Akademie voor Beeldend Kunstonderwijs 'Vredeman de Vries' (Avond ABK) te Leeuwarden, opgericht in 1946 als kunstnijverheidsschool, in 1951 omgezet in Friese Kunstnijverheidsschool, in 1958 Akademie voor Beeldend Kunstonderwijs 'Vredeman de Vries'
- 23.10 Gemeentelijke PABO te Leeuwarden (op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 23.10.1 Rijks Pedagogische Academie te Leeuwarden, vanaf 1881 'dagnormalschool', vanaf 1919 Rijkskweekschool voor onderwijzers en onderwijzeressen, vanaf 1968 Pedagogische Akademie; in 1881 ontstaan uit:
    - 23.10.1.1 Burgerschool voor jongens, in 1859 aangewezen voor het verzorgen van 'normaallessen' voor onderwijzers
    - 23.10.1.2 Burgerschool voor meisjes, in 1867 aangewezen voor het verzorgen van 'normaallessen' voor onderwijzeressen
  - 23.10.2 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Leeuwarden
- 23.11 Stedelijk Conservatorium Leeuwarden, in 1965 opgericht als Leeuwarder Muziekschool, even later Gemeentelijk Muziekinstituut genoemd, in 1972 Stedelijke Muziek Pedagogische Academie, in 1986 Stedelijk Conservatorium Leeuwarden
- 23.12 Rijks PABO te Drachten (op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 23.12.1 Rijks Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Drachten, opgericht in 1951 als gemeentelijke opleidingsschool te Smallingerland, in 1983 Rijks geworden
  - 23.12.2 Rijks Pedagogische Academie te Heerenveen
  - 23.12.3 Rijks Pedagogische Academie te Drachten, begonnen rond 1890

24 Hogeschool Leiden, voorheen Leidse Hogeschool (op 01/01/91 ontstaan uit:)

- 24.1 Katholieke Pedagogische Hogeschool West-Nederland te Den Haag (op 15/09/87 ontstaan uit:)
  - 24.1.1 Katholieke PABO 'De la Salle' te Heemstede (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 24.1.1.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Haarlem
    - 24.1.1.2 Katholieke Pedagogische Academie te Heemstede
  - 24.1.2 Katholieke PABO 'Thomas More' te Rotterdam (per 2011 af te splitsen van de hogeschool?)
    - 24.1.2.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Rotterdam
    - 24.1.2.2 Katholieke Pedagogische Academie te Rotterdam

- 24.1.2.3 Katholieke Pedagogische Academie te Rotterdam
- 24.1.3 Haagse Katholieke PABO te Den Haag (op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 24.1.3.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Den Haag
  - 24.1.3.2 Katholieke Pedagogische Academie te Den Haag
  - 24.1.3.3 Katholieke Pedagogische Academie te Den Haag
- 24.2 Leidse Hogeschool voor Beroepsonderwijs te Leiden (op 01/08/87 ontstaan uit:)
  - 24.2.1 Vronestein, Academie voor Gezondheidszorg te Leiden
  - 24.2.2 Mater Dei - HBO-J/B te Den Haag
  - 24.2.3 Laboratoriumschool Rijnland te Leiderdorp,waaraan per 1 januari 2013 zijn toegevoegd de opleidingen van de per die datum opgeheven
- 24.3 Hogeschool Helicon, Onderwijs vanuit Antroposofie, tot 1/8/1997 Hogeschool voor Beroepsonderwijs op antroposofische grondslag, te Zeist, op 01/09/95 ontstaan uit:
  - 24.3.1 Hogeschool voor Opvoedkunst (vóór 1994 Vrije Pedagogische Academie) te Zeist
  - 24.3.2 Academie voor Eurythmie te Den Haag, opgericht in 1968

25 Hogeschool Rotterdam, op 1 januari 2002 ontstaan uit:

- 25.1 Hogeschool Rotterdam, v.h. Hogeschool Rotterdam en Omstreken (op 01/01/88 ontstaan uit:)
  - 25.1.1 Gemeentelijke PABO te Rotterdam (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 25.1.1.1 Gemeentelijke School tot Opleiding van Leidsters bij het Kleuteronderwijs te Rotterdam, opgericht 1956)
    - 25.1.1.2 Gemeentelijke Pedagogische Academie te Rotterdam in 1969 ontstaan uit de in 1916 opgerichte Gemeentelijke Kweekschool voor Onderwijzer(essen)
  - 25.1.2 Gemeentelijke PABO te Dordrecht (ontstaan uit:)
    - 25.1.2.1 Gemeentelijke School tot Opleiding van Leidsters bij het Kleuteronderwijs te Dordrecht; opgericht in 1949)
    - 25.1.2.2 Gemeentelijke Pedagogische Academie te Dordrecht (in 1969 ontstaan uit de in 1916 opgerichte Kweekschool voor Onderwijzer(essen)
  - 25.1.3 Lerarenopleiding Zuid-West-Nederland te Delft (opgericht in 1973)
  - 25.1.4 Nutsacademie voor Pedagogische en Maatschappelijke Vorming te Rotterdam
    - 25.1.4.1 Nutsinstituut voor Pedagogiek (opgericht in 1954)
    - 25.1.4.2 Nutsinstituut voor Pedagogische en Maatschappelijke Vorming te Rotterdam (opgericht in 1956)
  - 25.1.5 Hogeschool Rijnmond, in 1986 ontstaan uit:
    - 25.1.5.1 Academie voor Gezondheidszorg en Jeugdwelzijnswerk Rijnmond te Rotterdam; in 1960 opgericht als Academie voor Sociale Wetenschappen en Maatschappelijk Werk; in 1984 gefuseerd met:
      - 25.1.5.1.1 HBO-Verpleegkunde, opgericht in 1980
      - 25.1.5.1.2 HBO-Jeugdwelzijnswerk, in 1980 ontstaan uit de in 1920 opgerichte School voor Opleiding van Leerkrachten in Kinderverzorging en Opvoeding
    - 25.1.5.2 Opleiding voor Logopedisten te Rotterdam, opgericht in 1976
    - 25.1.5.3 Sociale Academie te Rotterdam, in 1972 ontstaan uit de in 1946 opgerichte School voor Sociale Wetenschappen en Maatschappelijk Werk
    - 25.1.5.4 Academie voor Fysiotherapie te Rotterdam, opgericht in 1968
  - 25.1.6 MTS te Dordrecht, opgericht in 1911
  - 25.1.7 Van Leeuwenhoek Instituut te Delft, opgericht in 1966
  - 25.1.8 Van 't Hoff Instituut te Rotterdam, opgericht in 1967
  - 25.1.9 Academie Nautisch Onderwijs te Rotterdam (vanaf 1983; 1833-1890: Zeevaartkundig-school; 1890-1961: Gemeentelijke Zeevaartschool; 161-1983: Gemeentelijke Hogere Zeevaartschool)
  - 25.1.10 Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen, in 1851 ontstaan uit:
    - 25.1.10.1 Tekengenootschap "Hierdoor tot Hooger", opgericht in 1773
    - 25.1.10.2 Bouwkundige Tekenschool, in 1822 opgericht
    - 25.1.10.3 Industrieschool, opgericht in 1833, later gesplitst in de volgende zelfstandige onderdelen:
      - 25.1.10.4 Machinistenschool, gestart in 1934, in 1949 School voor Scheepswerktuigkundigen, in 1961 Hogere School voor Scheepswerktuigkundigen

- 25.1.10.5 Middelbare Technische Dag- en Avondsschool, gestart in 1946; per 1957 Hogere Technische Dag- en Avondsschool gestart in 1946
- 25.1.11 Cursus Voortgezet Bouwkunst Onderricht, gestart in 1947; per 1965 Academie van Bouwkunst te Rotterdam
- 25.2 Hogeschool voor Economische Studies Rotterdam (in 1967 opgericht)

26 Hogeschool INHOLLAND, op 1 januari 2004 ontstaan uit:

- 26.1 Ichthus Hogeschool, op 01/01/2000 ontstaan uit:
  - 26.1.1 Ichthus Hogeschool te Rotterdam (en Den Haag), op 01/07/97 ontstaan uit:
    - 26.1.1.1 Ichthus Hogeschool te Rotterdam (op 01/08/87 ontstaan uit):
      - 26.1.1.1.1 PC PABO 'Aelbrechtsacademie' te Rotterdam (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 26.1.1.1.1.1 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Vlaardingen/Rotterdam?
        - 26.1.1.1.1.2 PC Pedagogische Academie te Rotterdam
      - 26.1.1.1.2 Christelijke PABO 'Deltacollege' te Dordrecht (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 26.1.1.1.2.1 PC Pedagogische Academie te Dordrecht
        - 26.1.1.1.2.2 PC Pedagogische Academie te Gorinchem
      - 26.1.1.1.3 PC PABO 'Laurensacademie' te Rotterdam (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 26.1.1.1.3.1 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Rotterdam/Vlaardingen?
        - 26.1.1.1.3.2 PC Pedagogische Academie te Rotterdam
      - 26.1.1.1.4 PC HEAO te Rotterdam
    - 26.1.1.2 Christelijke Hogeschool Rijn-Delfland te Den Haag (op 01/08/87 ontstaan uit):
      - 26.1.1.2.1 Christelijke Academie voor Jeugdwelzijnswerk te Den Haag
      - 26.1.1.2.2 PC PABO te Den Haag (op 01/08/84 ontstaan uit):
        - 26.1.1.2.2.1 PC Pedagogische Academie te Den Haag
        - 26.1.1.2.2.2 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Den Haag
      - 26.1.1.2.3 PC PABO (vóór 01/08/84 PC Pedagogische Academie) te Oegstgeest
      - 26.1.1.2.4 Christelijke Pedagogische Academie te Oegstgeest, gestart in 1908
    - 26.1.2 Hogeschool Delft (vóór 04/09/95 Agrarische Hogeschool Delft; op 01/01/88 ontstaan uit):
      - 26.1.2.1 Agrarische Hogeschool van het KNLC te Dordrecht
      - 26.1.2.2 Rijks Hogere Tuinbouwschool te Utrecht
  - 26.2 Hogeschool Alkmaar, op 01/08/87 ontstaan uit:
    - 26.2.1 IHBO-Alkmaar
    - 26.2.2 Conservatorium (voorheen Muziek Pedagogische Academie) te Alkmaar
    - 26.2.3 Bakhuis Roozeboom Instituut-HLO te Beverwijk
    - 26.2.4 Rijks PABO te Alkmaar (op 01/08/84 ontstaan uit):
      - 26.2.4.1 Rijks Pedagogische Academie te Alkmaar, opgericht in 1925 als...
      - 26.2.4.2 Algemeen Bijzondere Pedagogische Academie te Den Helder
      - 26.2.4.3 Algemeen Bijzondere Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Den Helder
      - 26.2.4.4 Rijks Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Alkmaar
    - 26.2.5 Katholieke PABO 'De Viaan' te Bergen
      - 26.2.5.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Bergen
      - 26.2.5.2 Katholieke Pedagogische Academie te Bergen
      - 26.2.5.3 Katholieke Pedagogische Academie te Beverwijk, opgericht als Bisschoppelijke Kweekschool
  - 26.3 Hogeschool Holland te Diemen, op 01/08/86 ontstaan uit:
    - 26.3.1 Vrije Leergangen - Vrije Universiteit te Diemen, opgericht op 15 september 1970
    - 26.3.2 Vrije Leergangen - MO te Diemen
    - 26.3.3 Gijsbrecht Academie - HBO-V en HBO-Vv te Amsterdam
    - 26.3.4 Avond HEAO (Contardo Ferrini)

- 26.4 Hogeschool Haarlem, op 01/08/87 ontstaan uit:
  - 26.4.1 Academie voor Gezondheidszorg Kennemerland te Haarlem
  - 26.4.2 Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs te Haarlem, in 1977 ontstaan uit:
    - 26.4.2.1 De Ambachtsschool, opgericht op 24/04/1891, vanaf 1912 met aansluitende Middelbare Technische School, later HTS
    - 26.4.2.2 HEAO
  - 26.4.3 Intergemeentelijke PABO te Haarlem (gefuseerd op 01/01/87, op 01/08/84 ontstaan uit):
    - 26.4.3.1 Rijks Pedagogische Academie te Haarlem (vanaf juli 1969; vanaf 1795: Haarlemse kweekschool; 1816: Rijkskweekschool Haarlem
    - 26.4.3.2 Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Haarlem (opgericht in 1953 als de Kennemerstreekschool te Haarlem)
  - 26.4.4 Stichting voor Opleiding tot Sociale Arbeid te Haarlem, op 26/01/1939 opgericht als Stichting voor Opleiding van Maatschappelijk Werkers, vanaf 1961 Stichting voor Opleiding tot Sociale Arbeid (SOSA)

27 **Codarts, Hogeschool voor de kunsten**, tot 1 maart 2005 Hogeschool voor Muziek en Dans Rotterdam, tot 1 januari 2001 Hogeschool voor Muziek en Theater Rotterdam (ontstaan uit):

- 27.1 Rotterdams Conservatorium, opgericht in 1844
- 27.2 Rotterdamse Dansacademie

28 **Fontys Hogescholen** te Tilburg, op 1 september 2011 ontstaan uit:

- 28.1 Fontys Hogeschool Eindhoven (tot 01/09/96 Hogeschool Eindhoven) (vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 01/08/86 ontstaan uit:
  - 28.1.1 Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs te Eindhoven, in 1965 ontstaan uit:
    - 28.1.1.1 MTS te Eindhoven, gestart op 2 september 1940, vanaf 1957 HTS Eindhoven
    - 28.1.1.2 Opleiding tot Analisten, in 1958 door de HTS overgenomen
    - 28.1.1.3 In 1968 wordt de School voor HEAO aan het IHBO toegevoegd
    - 28.1.1.4 In 1968 start binnen het IHBO de Medische School
    - 28.1.1.5 Op 1 januari 1975 wordt de School voor Fysiotherapie te Den Bosch overgenomen. Deze is gestart in 1947 als Rijkserkende Vakschool voor Heilgymnastiek en Massage, in 1965 voorgezet als opleiding Fysiotherapie
  - 28.1.2 Katholieke Sociale Academie 'Den Elzent' te Eindhoven, gestart in september 1946 als School voor Maatschappelijk Werk voor sociale werkers, vanaf september 1960 Katholieke Sociale Academie, vanaf 1971 Katholieke Sociale Academie 'Den Elzent'
  - 28.1.3 Katholieke Sociale Academie 'De Dommel' te Eindhoven, gestart in september 1946 als School voor Maatschappelijk Werk voor sociale werkers, vanaf september 1960 Katholieke Sociale Academie, vanaf 1971 Katholieke Sociale Academie 'De Dommel'
  - 28.1.4 RK HBO-J Stratum te Eindhoven, gestart rond 1975
  - 28.1.5 PABO van de Stichting Hoger Pedagogisch Onderwijs te Eindhoven (toegetreten op 01/08/90, op 01/08/87 ontstaan uit:
    - 28.1.5.1 Nuts PABO te Eindhoven, op 01/08/84 ontstaan uit de Nuts Pedagogische Academie te Eindhoven, op 8 september 1951 geopend als Nutskweekschool te Eindhoven
    - 28.1.5.2 Christelijke PABO te Eindhoven, op 01/08/86 ontstaan uit de Christelijke Opleiding tot Kleuterleidsters te Eindhoven, gestart in 1926
De PABO-afdeling is op 01/09/1996 overgegaan naar de Fontys Pedagogische Hogeschool Eindhoven
  - 28.1.6 Opleiding Logopedie te Eindhoven, in 1985 overgenomen, gestart in 1953 door de Stichting Logopedische Opleidingen
- 28.2 Fontys Pedagogisch Technische Hogeschool, voorheen Fontys Pedagogisch Technische Hogeschool Nederland (tot 01/09/96 Pedagogisch Technische Hogeschool Nederland) te Eindhoven, vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 01/08/87 ontstaan uit een interne fusie binnen het Nederlands Genootschap tot Opleiding van Leraren voor het Beroepsonderwijs van de onder het NGOLB ressorterende scholen voor deeltijdonderwijs en de NLO-Eindhoven:
  - 28.2.1 Lerarenopleiding Noord-Nederland te Groningen

- 28.2.2 Lerarenopleiding Noord-West-Nederland te Amsterdam
- 28.2.3 Lerarenopleiding Oost-Nederland te Deventer
- 28.2.4 Lerarenopleiding Rotterdam-Goes
- 28.2.5 Lerarenopleiding Zuid-Nederland te Eindhoven
- 28.2.6 Nieuwe Lerarenopleiding Eindhoven, gestart in 1979
- 28.3 Fontys Hogescholen PABO Eindhoven, voorheen Fontys Pedagogische Hogeschool Eindhoven, tot 1 januari 1997 Pedagogische Hogeschool 'Hemelrijken' te Eindhoven (op 01/01/97 toegetreden tot Fontys Hogescholen, op 01/04/88 ontstaan uit:)
  - 28.3.1 Katholieke Pedagogische Hogeschool 'Hemelrijken' te Eindhoven (op 01/07/84 ontstaan uit:)
    - 28.3.1.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Eindhoven, in 1924 gestart als RK Kleuterleidstersopleiding "H. Hart-gesticht", vanaf 1956 RK Kleuterleidstersopleiding Regina Mundi
    - 28.3.1.2 Katholieke Pedagogische Academie te Eindhoven, op 1 mei 1920 als Katholieke Jongenskweekschool Sint Joseph opgericht, later Pedagogische Academie Hemelrijken
    - 28.3.1.3 Katholieke Pedagogische Academie te Eindhoven, in 1906 in Moerdijk als RK Meisjeskweekschool Cor Jesu opgericht, in 1945 naar Vught en in 1951 naar Veldhoven, per 1 september 1963 Pedagogische Academie (P.A. Edenstraat)
  - 28.3.2 Katholieke PABO te Veghel (op 01/07/84 ontstaan uit:)
    - 28.3.2.1 Katholieke Pedagogische Academie te Veghel, op 1 juni 1874 opgericht als Normaalschool van het H. Hart, vanaf 1903 Kweekschool, vanaf 1 augustus 1969 Pedagogische Academie, per 1 augustus 1976 onderdeel van een scholengemeenschap, vanaf 1 augustus 1982 Katholieke Pedagogische Academie
- De PABO van de Fontys Hogeschool Eindhoven is per 1 september 1996 toegevoegd
- 28.4 Fontys Hogescholen 's-Hertogenbosch, voorheen Fontys Hogeschool Katholieke Leergangen 's-Hertogenbosch (tot 01/09/96 Hogeschool Katholieke Leergangen 's-Hertogenbosch (voorheen Katholieke Academie voor Onderwijsgeveden te 's-Hertogenbosch) (vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 28.4.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te 's-Hertogenbosch, in 1914 gestart als een opleiding tot bewaarschoolonderwijzers, vanaf 1955 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters
  - 28.4.2 Katholieke Pedagogische Academie Concordia te 's-Hertogenbosch, in 1871 gestart als Normaalschool te Doesburg, in 1890 verhuisd naar 's-Hertogenbosch, op 1 januari 1902 omgezet in Kweekschool, vanaf 26 juli 1991 Kweekschool Concordia geheten, in 1962 samen met Mariënborg onder één bestuur gebracht
  - 28.4.3 Katholieke Pedagogische Academie Mariënborg te 's-Hertogenbosch, in 1875 gestart als kostschool voor meisjes, educanaat geheten, te Vlijmen, in 1897 omgezet in Kweekschool, in 1899 gevestigd in gebouw Mariënborg te 's-Hertogenbosch en vanaf 1899 Kweekschool Mariënborg geheten, in 1962 samen met Concordia onder één bestuur gebracht
  - 28.4.4 Katholieke Pedagogische Academie te 's-Hertogenbosch, op 24 oktober 1868 opgericht als school tot opleiding van Katholieke onderwijzers, vanaf 1880 Katholieke Kweekschool, op 7 november 1895 doorgestart als Bisschoppelijke Kweekschool, vanaf 1970 Katholieke Pedagogische Academie
  - 28.4.5 Katholieke Pedagogische Academie te Schijndel, voorheen Maria Kweekschool te Schijndel
- 28.5 Fontys Hogescholen Roermond, voorheen Fontys Hogeschool Katholieke Leergangen Roermond (tot 01/09/96 Hogeschool Katholieke Leergangen Roermond (vóór 1 januari 1990 PABO Midden-Limburg, vóór 1991 Katholieke Pedagogische Hogeschool Midden-Limburg) te Roermond (vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 01/08/84 ontstaan uit:)
  - 28.5.1 Katholieke Pedagogische Academie te Echt, op 15 maart 1894 ingezegende als Bisschoppelijke Normaalschool, in 1903 omgezet in Kweekschool, vanaf 1969 Pedagogische Academie geheten

- 28.5.2 Katholieke Pedagogische Academie te Roermond, op 1 mei 1836 gestart als Normalschool, later Kweekschool geheten, te Rolduc, in 1892 naar Echt verhuisd, in 1921 naar Roermond verhuisd, vanaf 1969 Pedagogische Academie geheten
- 28.6 Fontys Hogescholen Sittard, voorheen Fontys Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard (tot 01/09/96 Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard (vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 19/12/86 ontstaan uit:)
- 28.6.1 Katholieke Lerarenopleiding Sittard, gestart in augustus 1979,
- 28.6.2 Limburgse MO-opleidingen te Sittard
- 28.6.3 Katholieke PABO te Sittard, op 01/08/84 ontstaan uit Katholieke Pedagogische Academie te Sittard, in 1883 opgericht als Normalschool, in 1896 erkend als bijzondere Kweekschool, in 1939 opgeheven, in 1948 doorgestart, in 1963 erkend als Kweekschool Sint Jozef
- Per 01/08/2002 wordt de pabo een nevenvestiging van Fontys Hogescholen Roermond
- 28.7 Fontys Hogescholen Tilburg, voorheen Fontys Hogeschool Katholieke Leergangen Tilburg (tot 01/09/96 Hogeschool Katholieke Leergangen Tilburg (vanaf 01/01/92 onderdeel van de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 19/12/86 ontstaan uit:)
- 28.7.1 Moller Instituut te Tilburg, geopend op 7 oktober 1970
- 28.7.2 Instituut voor Deeltijdopleidingen MO te Tilburg, als Katholieke Leergangen gestart op 14 september 1912,
- 28.7.3 Katholieke Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Tilburg, binnen de Katholieke Leergangen op 15 oktober 1924 gestart onder de naam RK Centraal Instituut tot Vorming van Leerkrachten voor de Gymnastiek, vanaf 1954 Academie voor Lichamelijke Opvoeding
- 28.7.4 Opleidingen Speciaal Onderwijs te Tilburg, in 1930 door de Katholieke Leergangen gestart als Voortgezette Vakstudie van het R.K. Buitengewoon Onderwijs, in 1965 verzelfstandigd onder de naam Buitengewoon Onderwijs
- 28.7.5 Katholieke PABO te Tilburg (op 01/08/84 ontstaan uit:)
- 28.7.5.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Tilburg, in 1913 gesticht als deeltijdopleiding voor bewaarschoolonderwijzeressen, in 1955 omgezet in een dagopleiding, vanaf 1956 Opleidingsschool voor kleuterleidsters "Maria Presentatie",
- 28.7.5.2 Katholieke Pedagogische Academie te Tilburg, op 28 oktober 1850 gesticht als Normalschool Sint Stanislaus, vanaf 1908 Kweekschool Sint Stanislaus, vanaf 1968 Pedagogische Academie Sint Stanislaus
- 28.7.5.3 Katholieke Pedagogische Academie te Tilburg, op 2 juli 1852 gesticht als Educanaat, vanaf 1928 Kweekschool voor onderwijzeressen "Mater Misericordiae", vanaf 1969 Pedagogische Academie "Mater Misericordiae"
- 28.7.5.4 Katholieke Pedagogische Academie te Dongen, in 1896 gesticht als Kweekschool Gerardus Majella, vanaf 1920 Kweekschool Gerardus Majella, vanaf 1968 Pedagogische Academie Gerardus Majella,
- 28.7.5.5 Katholieke Pedagogische Academie te Dongen, op 1 oktober 1893 geopend als Kweekschool Sint Antonius, vanaf 1968 Pedagogische Academie Sint Antonius
- 28.7.6 Sociaal Pedagogische Opleidingen te Tilburg, in 1939 door de Katholieke Leergangen gestart als opleiding van maatschappelijk werkers op middelbaar niveau, vanaf 1961 aangevuld met opleidingen voor Hogere Sociale Arbeid, in 1968 verzelfstandigd onder de naam Afdeling Sociaal-Pedagogische Opleidingen
- 28.7.7 Academie Mens-Arbeid te Tilburg, in 1967 gestart als Academie voor School- en Beroepskeuze, vanaf september 1975 Academie Mens Arbeid
- 28.7.8 Academie voor Architectuur en Stedebouw te Tilburg, voortgekomen uit de in 1916 binnen de Afdeling Beeldende Kunsten gestarte onderafdeling Bouwkunde, in 1936 gesplitst in een vierjarige dagopleiding Bouwkunde, waaruit in 1953 de zelfstandige MTS, vanaf 1957 HTS Tilburg ontstaat die in 1986 de kern van de Hogeschool Midden-Brabant gaat vormen, en de deeltijdopleiding Hoger Bouwkunst Onderwijs, in 1959 verzelfstandigd onder de naam Academie voor Voortgezet en Hoger Bouwkunstonderricht, vanaf 1965 Academie van Bouwkunst, thans onder de huidige naam

- 28.7.9 Academie voor Beeldende Vorming te Tilburg, in 1915 door de Katholieke Leergangen ingericht als Afdeling Beeldende Kunsten, een voortzetting van de in 1912 gestarte Bossche Teekenschool te 's-Hertogenbosch, in 1917 verzelfstandigd tot Academie voor Beeldende Kunsten en Technische Vakken, vanaf 1920 Academie voor Beeldende en Bouwende Kunsten, vanaf 1959 Academie voor Beeldende Kunsten, vanaf september 1978 Academie voor Beeldende Vorming
- 28.7.10 Brabants Conservatorium te Tilburg, in oktober 1918 gestart als Conservatorium voor Muziek, vanaf 1996 Conservatorium Brabant geheten
- 28.7.11 Dansacademie Tilburg te Tilburg, gestaag verzelfstandigd vanuit de in 1965 binnen het Conservatorium gestarte Dansvakopleiding, later Dansacademie Brabant geheten
- 28.7.12 Academie voor Journalistiek en Voorlichting te Tilburg, in september 1980 gestart door de Katholieke Leergangen als Academie voor Journalistiek, vanaf 1990 Academie voor Journalistiek en Voorlichting
- 28.8 Fontys Hogescholen Venlo, voorheen Fontys Hogeschool Venlo (tot 01/09/96 Hogeschool Venlo) (vanaf 01/09/96 onderdeel van Fontys Hogescholen, op 01/01/96 toegetreden tot de Stichting Hoger Onderwijs Zuid-Nederland, op 01/08/87 ontstaan uit:)
  - 28.8.1 IHBO voor Midden- en Noord-Limburg te Venlo, ontstaan uit:
    - 28.8.1.1 MTS voor Midden- en Noord-Limburg, gestart in 1950, vanaf 1958 HTS voor Midden- en Noord-Limburg, vanaf 1979 IHBO voor Midden- en Noord-Limburg
    - 28.8.1.2 de in 1980 met een driejarige HEAO Vervoerkunde gestarte Nationale Vervoersacademie
  - 28.8.2 PABO 'De Wylderbeek' te Venlo (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 28.8.2.1 Katholieke Pedagogische Academie 'De Wylderbeek' te Venlo, opgericht op 14 augustus 1902 als RK Kweekschool "Maria Regina" te Blerick, per 23 juli 1968 Katholieke Kweekschool "De Wylderbeek" te Venlo, vanaf 1973 RK Pedagogische Academie Wylderbeek
    - 28.8.2.2 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Venlo, vermoedelijk rond 1859 gestart
  - 28.8.3 Analistenschool Noord-Limburg te Venlo, in 1967 gesticht
Per 01/08/2002 wordt de pabo een nevenvestiging van Fontys Hogescholen Roermond
- 29 **Hogeschool Utrecht**, op 1 september 2005 ontstaan uit:
  - 29.1 Hogeschool van Utrecht, (op 01/01/95 ontstaan uit:)
    - 29.1.1 Hogeschool Midden Nederland te Utrecht (op 01/08/87 ontstaan uit:)
      - 29.1.1.1 Centrale Opleidingscursussen voor Middelbare Akten (COCMA) te Utrecht
      - 29.1.1.2 Academie voor Educatieve Arbeid 'De Jelburg' te Baarn, gestart in 1957 als een opleiding voor jeugdwerk, en samen met de Middeloo te Amersfoort en De Kopse Hof te Nijmegen de Mikojel-opleidingen vormend
      - 29.1.1.3 Academie De Nijenburgh te Culemborg, in 1947 als een gereformeerde opleiding in Baarn gestart, in 1974 naar Culemborg
      - 29.1.1.4 Sociaal Pedagogische Opleidingen Middeloo te Amersfoort, in 1946 gestart, tesamen met De Jelburg te Baarn en De Kopse Hof te Nijmegen de Mikojel-opleidingen vormend
      - 29.1.1.5 Rijks PABO Utrecht te Utrecht (op 01/08/84 ontstaan uit:)
        - 29.1.1.5.1 Rijks Pedagogische Academie te Utrecht
        - 29.1.1.5.2 Algemeen Bijzondere Opleidingsschool voor Kleuterleidsters van de Werkplaats te Bilthoven
      - 29.1.1.6 Rijks PABO Midden Nederland te Amersfoort (op 01/08/84 ontstaan uit:)
        - 29.1.1.6.1 Rijks Pedagogische Academie te Amersfoort
        - 29.1.1.6.2 Rijks Pedagogische Academie te Hilversum
      - 29.1.1.7 Seminarium voor Orthopedagogiek te Zeist
      - 29.1.1.8 Stichting Opleidingen Leraren te Utrecht
      - 29.1.1.9 Hogere School voor Gezondheidszorg te Leusden, in 1972 gestart als hbo-verpleegkunde
      - 29.1.1.10 Akademie voor Logopedie-Akoepedie te Utrecht
      - 29.1.1.11 Akademie voor Fysiotherapie te Utrecht

- 29.1.1.12 School voor de Journalistiek te Utrecht, in 1966 opgericht, toegetreden op 01/01/88
  - 29.1.1.13 Internationale Academie Fysiotherapie 'Thim van der Laan' te Utrecht (toegetreden op 01/08/90)
  - 29.1.2 Hogeschool Utrecht (op 01/08/87 ontstaan uit:)
    - 29.1.2.1 Amersfoortse Laboratoriumschool, in 1952 gestart door G.J. Snaauw als bijles voor leerlingen van een analistencursus ("Schooltje van Snaauw"), in 1956 een opleiding voor medisch analist met avondopleidingen te Amersfoort, Hilversum en Utrecht, in 1964 met het Dr. Ir. W.L. Ghijsen Instituut onder de Stichting Centrum Opleidingen Voor Assisterend Laboratoriumpersoneel te Utrecht COVALU
    - 29.1.2.2 Dr. ir. W.L. Ghijsen Instituut te Utrecht, in 1922 gestart door prof. dr. Hijmans als cursus aan "een aantal mannen uit wetenschappelijke en technische kringen te Utrecht", met de Amersfoortse Laboratoriumschool onder de Stichting Centrum Opleidingen Voor Assisterend Laboratoriumpersoneel te Utrecht COVALU
    - 29.1.2.3 Christelijke HTS te Hilversum
    - 29.1.2.4 Gemeentelijke HTS, Oudenoord 700 te Utrecht
    - 29.1.2.5 Gemeentelijk Instituut voor Hoger Technisch en Nautisch Onderwijs (te Utrecht?)
    - 29.1.2.6 School voor HEAO, deeltijdopleiding te Utrecht
    - 29.1.2.7 HTS te Utrecht
  - 29.1.3 Hogeschool voor Economie en Management (in 1970 opgericht als Dagschool voor HEAO, in 1980 uitgebreid met Avondschool voor HEAO, vanaf 1 augustus 1987 Hogeschool voor Economie en Management) te Utrecht
  - 29.2 Hogeschool De Horst, Opleiding voor Sociale Beroepen, voorheen Hogeschool De Horst, hogere beroepsopleiding voor sociale beroepen (15/11/45: Academie van Kerk en Wereld; 1953: School voor Maatschappelijk Werk De Horst; 1960: Academie De Horst; 01/08/87: Hogeschool De Horst) te Driebergen
- En per 1 september 2010 gefuseerd met:
- 29.3 Hogeschool Domstad, Katholieke Lerarenopleiding Basisonderwijs (vóór 1990 PABO Domstad Academie, vóór 1991 Domstad Akademie, Katholieke Pedagogische Hogeschool, vóór 1992 Katholieke Pedagogische Hogeschool Domstad Akademie, vóór 1993 Katholieke Pedagogische Hogeschool Domstad) te Utrecht (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 29.3.1 Katholieke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Amersfoort
    - 29.3.2 Katholieke Pedagogische Academie te Amersfoort
    - 29.3.3 Katholieke Pedagogische Academie te Hilversum
    - 29.3.4 Katholieke Pedagogische Academie te Zeist
- 30 Hogeschool voor de Kunsten Utrecht** (op 01/08/87 ontstaan uit:)
- 30.1 Akademie voor Beeldende Kunsten te Utrecht, in 1984 ontstaan uit:
    - 30.1.1 Akademie voor Beeldende Kunsten te Utrecht, opgericht in 1696
    - 30.1.2 Akademie voor Beeldende Kunst te Amersfoort
  - 30.2 Utrechts Conservatorium
  - 30.3 Akademie voor Expressie door Woord en Gebaar te Utrecht
  - 30.4 Nederlands Instituut voor Kerkmuziek te Utrecht
  - 30.5 Nederlandse Beiaardschool te Amersfoort
- 31 PC Hogeschool 'Marnix Academie', Lerarenopleiding Basisonderwijs** (vóór 1992 Protestants Christelijke PABO Marnix Academie, in 1984 ontstaan uit twee pedagogische academies en een opleiding tot kleuterleidster) te Utrecht (op 01/08/84 ontstaan uit:)
- 31.1 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Utrecht
  - 31.2 PC Pedagogische Academie te Utrecht
  - 31.3 PC Pedagogische Academie te Utrecht

- 32 **Hogeschool Zeeland** te Vlissingen (ontstaan op 01/01/87 uit:)
- 32.1 IHBO-Zeeland te Vlissingen
  - 32.2 Maritiem Instituut 'De Ruyter' te Vlissingen
  - 32.3 Rijks PABO te Middelburg (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 32.3.1 Rijks Pedagogische Academie te Middelburg, in 1877 opgericht als Rijks Kweekschool voor onderwijzers
    - 32.3.2 Rijks Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Middelburg
  - 32.4 Christelijke PABO te Middelburg (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 32.4.1 PC Pedagogische Academie te Middelburg, gestart in 1910 als...
    - 32.4.2 PC Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Middelburg
  - 32.5 Zeeuwse Academie voor Chemie en Gezondheidszorg te Goes
- 33 **Stoas Wageningen Vilentum Hogeschool**, op 1-1-2013 ontstaan uit:
- 33.1 Christelijke Agrarische Hogeschool te Dronten
  - 33.2 STOAS Hogeschool, voorheen STOAS Agrarische Pedagogische Hogeschool, voorheen STOAS, te Wageningen, opgericht in 1981
- 34 **Christelijke Hogeschool Windesheim** te Zwolle (op 01/08/86 ontstaan uit:)
- 34.1 Christelijke Lerarenopleiding NLO te Zwolle
  - 34.2 Christelijke Lerarenopleiding MO te Zwolle
  - 34.3 Christelijke HEAO te Zwolle, gestart in 1975
  - 34.4 Christelijke Academie voor Logopedie/Akoepedie te Zwolle
  - 34.5 PABO-Comenius te Zwolle (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 34.5.1 Christelijke Pedagogische Academie te Zwolle, in 1910 gestart als Hervormde Kweekschool, vanaf 1968 Christelijke Pedagogische Academie, vanaf 1973 Christelijke PABO
    - 34.5.2 Christelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Zwolle
  - 34.6 PABO-Rosarium te Almelo (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 34.6.1 Pedagogische Academie Rosarium te Almelo
  - 34.7 Windesheim Academie, HBO-J te Zwolle
  - 34.8 Voortgezette Agogische beroepsopleiding te Zwolle
  - 34.9 HTS te Zwolle
  - 34.10 Christelijke Sociale Academie 'IJsselpoort' te Kampen
  - 34.11 Christelijke Academie voor Journalistiek te Kampen (gestart in 1981)
  - 34.12 Christelijke Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Zwolle
- 35 **Gereformeerde Hogeschool**, tot 1 januari 2002 (?) Gereformeerde Hogeschool voor Beroepsonderwijs te Zwolle (op 01/08/87 ontstaan uit:)
- 35.1 Gereformeerde PABO te Zwolle (op 01/08/84 ontstaan uit:)
    - 35.1.1 Gereformeerde Pedagogische Academie te Amersfoort
    - 35.1.2 Gereformeerde Pedagogische Academie te Groningen
    - 35.1.3 Gereformeerde Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Amersfoort
    - 35.1.4 Gereformeerde Opleidingsschool voor Kleuterleidsters te Groningen
  - 35.2 Gereformeerde Sociale Academie/HBO-V te Zwolle
- 36 **Katholieke PABO Zwolle** (op 01/08/84 ontstaan uit:)
- 36.1 Katholieke Pedagogische Academie te Steenwijkerwold

De Leidse PABO te Leiden, opgeheven per 01/08/88, op 01/08/84 ontstaan uit:

- Leidse Pedagogische Academie te Leiden,
- Leidse Kweekschool voor Kleuterleidsters, in 1867 gestart als Kweekschool voor Voorbereidend Onderwijs, later Haanstra Kweekschool, opleiding voor onderwijsgevendenden in kleuteronderwijs en basisonderwijs.

De Hogeschool Diedenoort te Wageningen, opgericht als Akademie Diedenoort in september 1971 is per 1 september 2004 opgeheven nadat de opleidingen waren ondergebracht bij de Hogeschool van Utrecht en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Bronnen

HBO-Almanak van de Vereniging Hogescholen (voorheen HBO-Raad) van 1988 tot en met 2005/2006
Dossiers, infoformats en mondelinge overlevering Directie HBO, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Eindrapport STC

Overgangsplan PABO's

Internetsites instellingen

Gedenk- en overige boeken, publicaties en websites:

- J. Bruggeman: "Onderwijs in Meervoud, de voorgangers van de Hogeschool Rotterdam & Omstreken in historisch perspectief", Rotterdam, Hogeschool Rotterdam & Omstreken, 1993
- Rob Neij en Ernest Huetling: "De opbouw van een sociaal-agogische beroepsopleiding 1899-1989", Zutphen, De Walburg Pers, 1989
- Dr. J.D.C. Branger: "Twee eeuwen voor de klas, lerarenopleiding basisonderwijs Haarlem", De Vrieseborch, Haarlem, 1995
- Mila Davids: "Praktisch bekeken, de geschiedenis van het hoger economisch en administratief onderwijs in Nederland en in Rotterdam in het bijzonder, 1966-1991", Rotterdam, Hogeschool voor Economische Studies, 1991
- de Sociaal-Pedagogische opleidingen "Karthuizer" van de Hogeschool van Amsterdam
- Jhr. drs. R.R.P.A. de Kuyper: "Brons, 1987-1992, van verscheidene eenheden naar eenheid in verscheidenheid", Haagse Hogeschool, Den Haag, 1992
- Joss Hopstaken: "Veertig jaar Hoger Beroepsonderwijs in West-Brabant, Geschiedenis van een Bredaas instituut, 1946-1986", Stichting IHBO West-Brabant, 1990
- dr. G. Bakker: "Een lange weg, de kleine stappen tot de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden", Noordelijke Hogeschool Leeuwarden afdeling Voorlichting, 1992
- Kees Tetteroo: "O rijkdom van het onvoltooide, van Académie Royale tot Hogeschool 's Hertogenbosch, 1812-1992", Hogeschool 's-Hertogenbosch, 1993
- Drs. G.M.W. Acda, Dr. Ph.M. Bosscher, Drs. N.D.B. Habermehl, H.E. Kuipers en Drs. G.J.A. Raven: "Tot een rechtschapen en kloek zeeman toe te rusten, 1785-1985, Tweehonderd jaar Kweekschool voor de Zeevaart en Hogere Zeevaartschool Amsterdam", Zutphen, De walburg Pers, 1985
- Buiten, Hans en René Grünfeld: "Eigenwijs, maar zeer in trek; 25 jaar HEAO in Utrecht", Hogeschool van Utrecht, 1995
- Okker, Frank: "het HESTorisch perspectief, 125 economisch onderwijs in Amsterdam", Hogeschool voor Economische Studies Amsterdam, 1992
- "Leren Navigeren, 200 Jaar Zeevaarkundig Onderwijs in Amsterdam", Amsterdam, 1985
- Studie informatiegids van de Hogere Zeevaartschool "Amsterdam" en het Instituut voor Hoger Technisch en Nautisch Onderwijs "Amsterdam", Amsterdam, z.j.
- Toelichting op de Stamboom van Fontys, drs. W.P.J.G. de Boer, Fontys website, september 1999
- Hermans, Frans: "De toekomst is nu, ruim een eeuw hoger beroepsonderwijs in Zuid-Limburg; van traditionele kennisoverdracht naar studentgerichte leeromgeving", Hogeschool Zuyd, Heerlen, 2006
- Liempt, Ad van en Janny Ruardy (red.): "School maken in het hart van het land", Hogeschool Utrecht, Utrecht, juni 2010